

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — uo-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Francoska varnost — nemška enakopravnost

Druga za drugo so objavile štiri evropske velesile svoje stališče v razorožitvenem vprašanju. Angleška in italijanska vlada sta menda dogovorno objavili svoje spomenice hkrati v trenutku, ko je Hitler, na praznik obletnice nemške revolucije, razbijal po govorniškem pulitu v berlinskem parlamentu in ko je Francija tako rekoč brez vlade — kajti ta film levičarskih vlad, ki si sledijo druga drugi sredi kroničnih kriz in neznosnih denarnih škandalov, ne zasluži imena vlade — na kar sta tudi Nemčija in Francija predali javnosti besedilo svojih spomenic izmenjanih že 1. in 19. jan., a skrbno prikritih pred radovednimi očmi javnega mnenja. Iz tavanja, ki je trajalo cele tri mesece, od 15. oktobra, ko je Nemčija zaloputnila vrata Zveze narodov in šla domov, smotorej naekrat in nepričakovano prišli na jasno ozemlje. Velesile so položile karte na mizo in položaj se razgrinja pred nami čist in jasen.

In če sedaj še premagamo čisto naravno antipatijo, ki jo vsak izmed nas občuti, kadar koli prebira literaturo o razorožitvenih pogajanjih, in se vržemo na branje teh štirih dolgih neprebavljivih diplomatskih dokumentov, jih ocedimo vsega lepote in besedičenja, nam naenkrat zazija nasproti v vsej svoji strahoti osnovni problem, ki je na dan vsega pretekanja o razorožitvi in oborožitvi, ki je duša tega mednarodno-političnega problema, ki žre Evropo in svet, to je vprašanje francosko-nemških odnošajev. Vse štiri spomenice so le 4 različni predlogi za ureditev francosko-nemškega spora. Male države so v tej veliki igri le težila, ki bi jih rade velesile položile v svoje tehtnice, a pri načelnem reševanju tega vprašanja njihovo zadržanje ni odločilnega pomena. Glavna nasprotnika sta Francija in Nemčija; Italija in Anglija igrata vlogo posrednikov, ki podpirajo, sledeč svojim lastnim političnim potrebam, enkrat francosko stališče, drugič zopet nemške zahteve, medtem ko so male države rezerva, ki jo nasprotujoči partnerji skušajo pritegniti v borbo kadar in kakor zahteva položaj na bojišču.

Iz objavljenih spomenic si je sedaj mogoče ustvariti jasno sliko o željah obeh glavnih nasprotnikov. Kaj zahteva Nemčija in kaj je Francija pripravljena dati? Tako se glasi po slovensko povedano razorožitveni problem.

Francija ne želi ničesar drugega, kot da ima vsa potrebna jamstva, da je varna pred vojaškimi vpadi. To ni nobena karica in nobeno jahanje na pravnih formulah, to je za Francijo bitni življenjski predpogoj. Kadar je en narod v enem stoletju doživel tri vojaške vpadе, ki so mu opustošili najbogatejše dele njegovega ozemlja, potem ni čuda, če je prišel do prepričanja, da prazno, papirnato ali zvočno zatiranje o miru in bratstvu ni vredno ničesar in da je boljše imeti druga učinkovitejša sredstva v rokah, s katerimi je mogoče zaustaviti vse tuje barbarske navale že kar na meji. Tako misli fancieski narod in tako mora v Franciji misliti vsaka vlada, ki je tega imena vredna. V povojni dobi so vladali v Franciji ljudje, ki so bili v tem pogledu radikalni. Z markalom Fochem, ki je s proroškim glasom pred 15 leti zahteval, naj se Nemčija razdeli v dve, eno severno, drugo južno nemško državo, in s Poincaréjem, ki je znal s svojimi besedami spraviti vsi Nemčijo v pozor, je ta generacija za enkrat izginila. Prišli so na površje milejši moške, briandisti se jim je reklo, ki so opustili zvenketanje z orožjem in so branili Francijo s topovi lažje čuvstvosvanja, češ, da se Nemea veliko lažje pridobi z lepo, sentimentalno, toplo besedo, kot pa s strogim poveljem. Ti moške so bili politiki velikih src in dobrih namenov, toda uspeh njihove politike je bil ta, da so pomagali vzgojiti onstran francosko-nemške meje čute nasečevalnosti, ki so se potem zili v narodno-socialistični pokret hitlerjanstva. Diktirati sedaj Nemčiji nihče ne more več, zatoorej ne preostane Franciji ničesar drugega, kot da oboroži svojo mejo do zob in da skuša z neposrednimi pogajanjimi z Nemčijo potisniti možnost naslednjega oboroženega vpada čez Ren kolikor mogoče daleč v bodočnost. Francoski državniiki v sedanji debati s prebujeno Nemčijo ne iščejo drugega, kot da pomirijo Nemea, da jim ustrežejo, kolikor mogoče, da jim pridejo nasproti v pogledu zahtev, ki tičejo nemški narodni ponos, pri tem pa skrbno pazijo, da koncesije, ki jih žrtvujejo na nemški žrtvenik, ne oslabe obrambe in odporne moči francoske republike. Francoski razorožitveni predlog je torej stalno isti: dajte nam mednarodno-vojaško jamstvo za našo varnost, če pa tega ne, ne dotikujte se naše udarne moči in pomagajte nam zavlačevati nemško oboroževanje, kajti, ko bo Nemčija oborožena, kdo ve, če ne bo takoj udarila na naše meje? In pa dovolite nam, da stalno nadziramo moč nemškega orožja!

Za Nemčijo je problem čisto drugi. Nemčija zahteva zase priznanje polne in polne enakopravnosti z vsemi drugimi velesilami, češ, dokler nima njen glas na mednarodnih konferencah oporo v močni oboroženi sili, bo vedno manj vreden, kot pa glas katerekoli druge velesile. Sprito francoskega strahu za svojo varnost je Nemčija vrhu tega očividno podlegla skušnjavi, da ta strah izkoristi, da vzdržuje mnenje o tajnem oboroževanju v nemški državi, da se z vsemi silami otepa vsake kontrole, da se enostavno pusti imeti za mnogo bolj oboroženo in močno, kot je v resnici, pri tem pa še vedno uradno zatrjuje, da je razorožena do gola, brezpravna in zapostavljena. V razorožitveni debati, oziroma boljše rečeno v prepiru s Francijo vihti torej Nemčija kar dvojno orožje: krik naravnega prava po enakopravnosti in tiho grožnjo s tajnim oboroževanjem. Enakopravnost zahteva, da mora Nemčija dobiti pravico do enakoštevilne vojske in enako močnega orožja, tajno oboroževanje pa izključuje vsako inozemsko nadzorstvo. To so bile doslej v vseh nemških zahtevah stereo-

Framasonska ali desničarska diktatura v Franciji

Predsednik Lebrun

Pariz, 6. februarja.

Pariz izgleda danes, ko vse z napetostjo pričakuje odločilne seje parlamenta, kateremu se bo nova vlada nocoj predstavila, kakor vojaški tabor. Novi policijski prefekt je mobiliziral svojo policijo, pripravljena pa je tudi republikanska garda s tanki in strojnimi, da prepreči nemire. Bati se je namreč, da se bodo spoprijeli na eni strani bojovniki, na drugi pa socialisti. Afera Stavjskega kot taka je namreč popolnoma stopila v ozadje pred borbo, ki naj odloči o tem, ali ostane na vladi sedanja levica, ki ni nič drugega kakor s socialisti zvezano framasonstvo, ali pa zmagata desnica bodisi parlamentarnim potom bodisi na kak drug način. Socialisti namreč trdijo, da desnica namerava državni udar in šušlja se, da stoji za desnico francoski generalni štab, ki bi rad posadil na stolec predsednika republike Doumerguea in uvedel diktaturo. Zdi se pa, da misli na diktaturo tudi framasonsko-marksiistični blok, ker se je prepričal, da se more držati samo še s silo. Da

levica misli na diktaturo

trdi tudi »Temps«, ki piše, da je odstavitev prefekta pariške policije Chiappea samo signal za naskok, ki so ga sklenili pod vodstvom socialistov framasoni, da preprečijo izbruh ljudske nevolje nad levičarskim režimom. Ostro napada vlado tudi bivši ministriški predsednik Tardieu v listu »Liberté«; češ da se je Daladier pokazal za najhujšega kartelista, ki je odstavil iz vlade vse zmerne elemente in žrtvoval Chiappea, da bi onemogočil pariškemu prebivalstvu, ki vodi Francijo, da da duška svojim patriotskim čustvom in svojemu ogorčenju proti klki anacionalnih korupcionistov. Zanimivo je, da je

proti vladi tudi velika večina izobraženstva

ki sovražijo tako levičarski liberalizem kakor socialiste, za katere večina pariškega tiska nima drugega izraza kakor »največje varalice naroda«. Nova vlada si je nakopala posebno nejevoljo kulturnih delavcev s tem, da je odstavila tudi Emila Fabra, upravnika sloveče Comédie Française, in s tem razljudila ves umetniški svet. Levica je z odstavitvijo Fabra pokazala, da se njena masčevalnost ne ustavlja niti pred smešnostjo. Fabro so namreč zamerili, da so se v njegovem gledišču med predstavo Shakespearejevega »Koriolana« vršile velike demonstracije publike proti režimu. Ker »Koriolan« slika razmere v starem Rimu popolnoma tako, kakršne so danes, so levičarji prepričani, da je Fabro to igrlo dal na repertoar nalašč. Naj bo tako ali drugače, res je, da je zveza umetnikov in zveza francoskih pisateljev poslala vladi ogorčen protest. Kako pa misli ljudstvo sploh, dokazujejo vzkliki, kakor n. pr. »Doli tatovile!«, »Doli parlament!«, »Živel Chiappe!«, ki so padli včeraj, ko je bivši policijski

Dunajska vremenska napoved: Toplejše vreme, zjutraj še mrzlo, čez dan topleje, oblačnost negotova, na jugu predvidoma jasno.

tipne točke. Toda kakor je Francija v spomenici z dne 1. januarja nekoliko popustila, ker je pristala na to, da se armade velesil postopoma, v starih stopnjah znižajo na kolčnik, dovoljen Nemčiji, in da sprejme tudi za se mednarodno nadzorstvo, je tudi Nemčija odnehala v toliko, da privoli v stojččo armado 300 tisoč mož državne milice in pristane na mednarodno nadzorstvo, ki bi mu podvržla tudi svoje hitlerjevske oborožene oddelke.

Na tej točki je treba vključiti posredovanje Anglije in Italije, ki skušata jarek med nemškimi zahtevami in francoskimi koncesijami zasuti na ta način, da vsaka po svoje — v našem primeru obe, Anglija in Italija, bolj naklonjeni nemškim zahtevam iz razlogov svetovne politike — skuša utrditi Francijo v prepričanju, da je v rni. Nemčijo pa, da je postala enakopravna. Toda Anglija, ki je otočna država, ki nima z Nemčijo nobene neposredne meje, še bolj kot Italija sili na znižanje zemeljske vojske in zemeljskega orožja in je manj jasna in manj kategorična glede zahtev po enakopravnosti Nemčije v letalstvu in na morju. Italija pa v svojem predlogu sicer pritiska na razorožitev, a povsod,

Tanki po Parizu...

Dve diviziji vojaštva, celi oddelki tankov, strojne puške bodo branile levičarsko vlado Daladiera pred ogorčenjem javnega mnenja mladine in 50.000 bojevnikov, ki bodo manifestirali za poštenje

prefekt zapustil svoj urad in se na avtomobilu odpeljal domov. Aklamirala ga ni samo množica, ampak tudi policisti in policijski uradniki. Chiappe se svojega pomena zaveda, za kar je jako značilno sledeče: Ko je večer prej prišel k njemu novoimenovani prefekt na stanovanje, mu je Chiappe dejal, da ga ne priznava in da bo zvečer šel na ulico. Ko je novi prefekt ministru za notranje zadeve Frotu to telefonično naznanil, se je cela vlada ustrašila in sam Daladier je vprašal Chiappea telefonično, ali se je res tako izrazil. Chiappe pa se je med tem že premislil in je Daladiereu ironično odgovoril, da je res tako dejal, da pa je mislil iti na ulico samo — na sprehod. Chiappe je ves dan sprejemal deputacije pariških meščanov, ki so mu izražali svoje simpatije. Chiappe je bil tako pošten, da si ni za časa, ko je zavzemal tako visok položaj, ničesar zaslužil, ampak celo za reprezentacijo in druge namene žrtvoval svoje lastno premoženje, tako da je v svojem pismu Daladiereu po pravici lahko

zapisal sledeče besede: »Jaz sem vstopil v hišo, iz katere ste me sedaj spodili, kot bogataš, zapuščan jo pa kot revež.«

Čakajo nas nova odkritja

Večerna seja parlamenta bo na vsak način jako vihrava. Daladier se je nanjo pripravil, tako da je pridobil zase vse socialiste, in sicer ne samo ortodoksiste pod vodstvom Leona Bluma, ampak tudi socialistične disidente, ki tako zelo hrepenijo po ministrskih stolčkih. Radi tega računajo, da bo Daladier dobil večino, toda seja bo kljub temu zelo burna oziroma še burnejša, nego bi bila, ako bi bil Daladier prisiljen odstopiti. Poslanec Ybarnegaray je pripravil nova odkritja o škandalu Stavjskega in hoče napasti vse one ministre Daladiereve vlade, ki jih je ta prevzel v svojo vlado iz prejšnjega kabineta, in prvi vrsti misli vzeti na tarčo Paul-Boncourja, ki je pod Daladiereom na splošno presenečenje dobil portfelj vojske.

S sabljami po glavah bojovnikov

Bitka med narodno gardo in demonstranti

Snočni izgredi bivših bojovnikov so bili tako močni, da je bilo v vsej četrti Champs Elisee proglašeno obsedno stanje. Pred polnočjo je morala republikanska garda na konjih pred parlamentarnim poslopjem potegniti sablje proti demonstrantom in je bil pri tem ranjen tudi slepi narodni poslanec Scapins. Policija je nastopala zelo surovo in je pri tem zlomila drog zastave organizacije bojovnikov. Razdražena množica je prisilila nekega policista, ki je potegnil sabljo, da je stopil s konja ter pokleknil pred onečasteno zastavo. Predsednik organizacije je poslal predsedniku republike protest proti surovemu nastopu policije.

Tudi današnji dan je bil po pričakovanju zelo nemiren dan. V okolici parlamenta in na velikem trgu blizu občinske posvetovalnice na levi obali Seine ter na velikih bulvardih je odstranjeno vse, kar bi lahko služilo demonstrantom za orožje. Osem velikih organizacij je grozilo, da pridele take demonstracije, kakršnih Pariz še ni videl. Policija je zadržala zbornico in vse bližnje ulice, ki izgledajo kakor pravo bojišče. Socialisti bodo demonstrirali proti reakciji, desnica zaradi odstavitve pariškega policijskega prefekta Chiappea, demonstracije napovedujejo monarhisti in razne patriotske organizacije, med katerimi so tudi nacionalni bojovniki itd. Dijaška društva so napovedala, da bodo ob času zbornične seje priredile velik obhod na boulevardu St. Michel. Ker tudi sindikalisti pripravljajo obhod na Place de la Concorde, se je policija pripravila, da prepreči eventualne spopade. Notranji minister Frot in vojni minister Boncour sta pustila okrepiti pariško garnizijo. V okolici mesta sta postavljeni dve diviziji, razen tega pa je v strogi pripravljenosti republikanska garda. Nekateri listi trdijo, da so iz Versailles in Melouna poslani v Pariz oddelki strojne in tankov.

Danes ob 9 dopoldne se je sestel ministrski svet k seji, popoldne ob 3 pa je bila zbornica seja, na kateri je orisal predsednik Daladier svoj program. Istočasno je bila tudi seja senata, na kateri bo pravosodni minister prečital vladno izjavo. Policija je mnenja, da bodo demonstracije dosegle vrhunec ob 8 zvečer. Kar tiče splošnega položaja in parlamentu, je le ta sledeč: če bodo socialisti glasovali skupaj z neosocialisti, bo vladi zagotovljena večina. Medtem kaže, da socialistična stranka v zadnjem trenutku omahuje. Leon Blum je objavil v današnjem »Populaire« članek, v katerem pravi, da se socialistična stranka zaenkrat ni vezala z novo vlado in da ima popolnoma svobodne

roke. Toda če bo desničarska reakcija grozila, bodo socialisti vsekakor znali izpolniti svojo dolžnost, ker je njihov glavni cilj borba proti reakciji. Člani socialistične stranke so pozvani, da pridejo do zadnjega moža v zbornico, ker je položaj resen.

Med drugimi interpelacijami je vložena tudi nova interpelacija, ki se nanaša na nov škandal bančnika Stavjskega zaradi povelje 20 milijonov frankov. Kakor se zatrjuje v interpelaciji, so v to afero vmešani tudi nekateri politiki. Vse kaže, da bo senacija na današnji zbornični seji govor notranjega ministra, ki bo izčrpno obrazložil, zakaj je notranje ministristvo odstavilo pariškega prefekta Chiappa. 39 narodnih poslancev je poslalo vladi odprto pismo. Poslanec se nagnil po pariških ulicah tudi proglas z vsebino tega pisma, ki je naperjen proti Daladiereu radi tega, ker je dovolil odstavitev pariškega prefekta.

Vladna izjava

Pariz, 6. febr. b. Danes dopoldne je bila seja vlade, na kateri se je sprejel tekst vladne izjave, ki jo prečita danes popoldne v zbornici ministrski predsednik Daladier. Vladna izjava je zelo kratka in se v njej izraža želja, da se takoj sestavi posebni parlamentarni preiskovalni odbor z nalogo, da v vseh podrobnostih preišče zadevo Stavjskega, zlasti v kolikor so v afero vmešane javne in politične osebnosti. Ta odbor se bo sestel v najkrajšem času in bo sestavljen iz 22 narodnih poslancev, ki jih bodo volile posamezne zbornične skupine. S tem se hoče zagotoviti nepristranost preiskave. Odbor ne bo imel sodnih pooblastil. Ministrski predsednik Daladier namerava spraviti v red tudi državne finance in hoče izvršiti gospodarsko-politične reforme, ki bodo v vsem odovarjale modernim potrebam. Predlagal bo kratek in splošen program, vendar pa se v vseh podrobnostih ne bo spuščal. Kar tiče zunanje politike, bo izjavil, da bo sedanja vlada nadaljevala dosedanje politiko o svetosti mednarodnih pogodb in ohraniti miru.

Zaupnica

Pariz, 6. febr. T. Francoska zbornica je takoj po govoru predsednika vlade in preden je prešla na interpelacije, izrazila Daladiereu svojo zaupnico. Takoj po glasovanju so prišle na dnevni red interpelacije, med katerimi je bila ona poslana Haye Vallata najburnejša, ker je zahteval, da se vlada ne sme izogniti kritiki državnega zbora in poslušati vse predložene interpelacije. Predsednik vlade je odgovoril, da sprejme samo prve štiri, nakar je poslanec med viharimi vzkliki državne zbornice izjavil, da ne bo več sedel v parlamentu, ampak da bo šel na ulice manifestirat z bojovniki. Predsednik vlade je energično protestiral proti temu, da bi se bojovniki mešali s političnimi boji ter izjavil, da on nikoli ne bo pristopil, da bi se poleg zakonite vlade ustvarila na ulici še neka četrt državna oblast, to je oblast ulice. Medtem ko je opozicija bučno vztrajala v protestiranju proti Daladiereu, je predsednik vlade zahteval glasovanje po predlogu, da se sploh vse interpelacije preloži na nedoločen dan. Nato se je vršilo glasovanje, med katerim je prišlo do pretepev, tako da je moral predsednik parlamenta prekiniti sejo. Ko se je četrt ure pozneje seja zopet začela, je Daladier stavil na glasovanje predlog o zaupnici vladi, ki je bil med velikanskim hrupom in vpitjem, metanjem stolov in tintnikov sprejet s 302:204 glasovom.

★

Madžarska vzpostavila redne odnošaje z Rusijo

Budimpešta, 6. febr. T. Iz vladnih krogov poročajo, da je madžarska vlada z današnjim dnevom vzpostavila normalne zveze s sovjetsko republiko.

Heimwehr uvaaja diktaturo na Tirolskem

Dunaj, 6. febr. b. Še v teku tega tedna bo Avstrija poslala pritožbo Zvezi narodov v zadevi spora z Nemčijo. Zvezni kancler dr. Dollfuss se vne iz Budimpešte v petek. Tudi rešitev spora, ki je izbruhnil na Tirolskem med Heimwehrom in krščanskimi socialisti, je odgojena. V petek bo dr. Dollfuss sprejel tirolskega deželnega glavarja Stumpla ter voditelja heimwehra. Zaradi tega spora prehaja v zanimivo fazo borba, ki se že dolgo vodi za in proti socialno-krščanski stranki. So ljudje, ki trdijo, da gre na Tirolskem pravzaprav za prevrat samega dr. Dollfussa proti dr. Dollfussu, namreč da so se tamkajšnji dogodki odigrali v glavnem po predhodnem sporazumu med Heimwehrom in dr. Dollfussom.

Priziv na Zvezo narodov

Zeneva, 6. febr. c. Avstrijski poslanik v Zenevi Pfliigl je danes obiskal glavnega tajnika Zveze narodov Avenola. Sporočil mu je, da bo naslednje avstrijskega apela na Zvezo narodov se danes predano tajstvu. Pfliigl je tudi sporočil Avenolu, da bo dr. Dollfuss osebno prisostvoval razpravam in bo sam osebno razložil avstrijsko stališče. Tukaj se govori, da bo Svet Zveze narodov sklican že v začetku prihodnjega tedna, da razpravlja o avstrijsko-nemškem sporu.

Pariz, 6. febr. c. L'Oeuvre prinaša iz Londona vesti, da sta se danes sestala MacDonald in sir John Simon. Razpravljala sta o avstrijsko-nemškem sporu in o posledicah avstrijskega apela na Zvezo narodov. Oba sta se sporazumela za to, da bi bilo sedaj najbolje, da bi se avstrijsko-nemška zadeva predala odboru trojice, ki naj prouči vse možnosti sporazuma. Angleška vlada

Poljska zunanja politika

Beck mnogo upa na Rusijo in hvali vrednost samostojne politike brez posredovalcev

Varšava, 6. febr. tg. Snoči je na seji senatnega odbora za zunanje zadeve zunanji minister polkovnik Beck imel daljši govor o zunanjem političnem položaju Poljske. V svojem govoru je minister Beck poudaril, da bo poljska vlada slehko prej sedelovala na mednarodnem tlorišču, posebno pri zvezi narodov, ampak, da je njeno težišče obrnjeno na utrjevanje poljske države na podlagi neposrednih pogajanj z vsemi sosedi.

V kolikor pride v poštev razvoj odnošajev Poljske z njenimi neposrednimi sosedi, je Poljska z doseženimi uspehi zadovoljna. Prvi korak v tej smeri je bil nenapadalen pakt s sovjetsko Rusijo, ki pomeni za Poljsko mirovno sredstvo velike važnosti. S to pogodbo so naenkrat padla vsa nasprotja in odprla so se pota za sijočo sodelovanje na vseh poljih. Tudi prilike na poljsko-ruski meji se razvijajo sedaj v naravnost prijetnem ozračju. Poljska stavi velike upe na nadaljnji priradni razvoj odnošajev s sovjetsko Rusijo in bo zaradi tega

Ljubljanski občinski svet

Ljubljana dobila monopol za elektriko

Ljubljana, 6. febr.

Danes dopoldne se je nadaljevala seja ljubljanskega občinskega sveta, ki je bila zadnji petek prekinjena. Edina točka dnevnega reda je bila razprava o elektrifikacijskih pogodbah mestne občine s KDE, oziroma z banovino in o pogodbah s Česnjem in Elektro. Ta točka je bila zadajic odstavljena z dnevnega reda. Obe pogodbi se na javni seji nista pričeli, ker je dobil vsak občinski svetnik kopiji obeh pogodb, naši bralci so pa o vsebini obeh pogodb že poučeni, ker smo objavili izvešček iz obeh pogodb v št. 25 od 31. jan. letos.

Javni seji je danes prisostvoval v imenu banke uprave inšpektor dr. Guštin, otvoril in vodil jo je župan dr. Puc, v imenu upravnega odbora mestne elektrarne pa je poročal načelnik Rado Hribar.

Poročevalec je navajal zgodovino pogajanj med mestno občino in KDE od leta 1929 dalje. Navedel je, da so se pogajanja leta 1929 razbila zaradi premajhne možnosti KDE, da bi dobavljala Ljubljani energijo in ker Ljubljana tedaj ni imela potrebe. Lani pa so KDE postavile daljnovod do Črnuče, potrošnja energije pa je v Ljubljani tako narasla, da se mora mestna elektrarna ozreti po novih dobavnih virih energije. Upravni odbor mestne elektrarne je vodil pogajanja z obojema sopolgodnikoma, to je s Česnjem in KDE vzporedno. Pogajanja so trajala lani vse leto in zaključek sta kolikor-toliko ugodni pogodbi. Pogodbi s KDE in s Česnjem dajeta mestni občini v izrabo ves bližnji ljubljanski okoliš.

Cena 65 par za kilovatno uro sicer za mestno občino ni najbolj ugodna, saj ima danes za premog in nafto, to je za stroške, ki bodo potem odpadli, mestna elektrarna manjše izdatke, toda računati je treba, da ni bilo treba postaviti že letos nov turbogenerator, ki velja 15 milijonov Din, in bi bilo treba ljubljanskemu kupcu elektrike priračunati še amortizacijski delež za novi turbogenerator. Mestna občina bo primanjkljaj, ki ga bo doplačevala KDE, doprinesla na drugi strani z ugodno pogodbo z elektrarno Česnjem.

Nato je poročevalec še kratko označil pogodbo s Česnjem ter predlagal k predloženemu osnutku, ki so ga imeli v rokah občinski svetniki, neke oblikovne spremembe, ki deloma tudi olajšajo morebitne stroške mestne občine pri izbiri pogodbe.

Prvi govornik, obč. svetnik Šeunig je edini odkrito nastopil proti predlaganemu načinu elektrifikacije mesta. Ostro pa je ocenjeval izključno le predlagano pogodbo s Česnjem, medtem ko je pogodbo s KDE v svoji neugodni kritiki izpustil. Kupnina za omrežje in konsumentne Česnjeve elektrarne se mu zdi previsoka in zaradi drugih podrobnosti v pogojih tudi tokovina predraga. Poudarjal je, da kupuje mestna občina od KDE energijo v glavnem ob času, ko je konica najvišja in torej tok najdražji, medtem ko bo odjemala od Česnja tok ponoči, ko ga je povsod dovolj, in je za Česnjevo elektrarno pač vseeno, ali pusti ponoči, da teče voda čez jez ali pa skozi turbine.

Dr. Ravnihar se je v obširnem govoru zavzel za novo pogodbo. Navajal je nekatere podrobnosti iz preteklosti teh pogajanj ter zardil: »Ko sem bil pred leti v tem občinskem svetu v opoziciji ter sem svojimi tovariši zavzemal za pogodbo z banovino oziroma s

se zelo boji, da čl. 11 pakta Zveze narodov danes ne bi mogel biti izjaven proti Nemčiji. S tem bi se samo pokazala nova slabost Zveze narodov. Komisiji teh članov bi naj predložil italijanski delegat. Ker obstojajo zelo dobri odnošaji med Nemčijo in Italijo, Nemčija ne bi smela prezirati dela komisije, kateri predseduje Italijan.

Avstrija - sama

Pariz, 6. febr. T. Današnje časopisje komentira avstrijski priziv na Zvezo narodov in enodušno obžaluje smoto, ki jo ima Dollfuss s svojim prizivom. »Action Française« piše, da se nahaja avstrijska republika v smrtni nevarnosti in da nikdo, niti Francija ne gane s prstom, da jo reši. »Oeuvre« obžaluje, da ima Francija danes obilo in preveč drugega posla in da nima časa brigati se za avstrijska vprašanja. »Le Jour« se vprašuje, kdo naj organizira izredno zasedanje Zveze narodov in če bi to zasedanje v današnjih prilikah ne bilo podobno vplivu osamljenca v puščavi. Francija je sicer še v Zenevi, toda danes nima časa za ženevska vprašanja. Na Mussolinija nikdo ne more računati, Anglijo pa skrbi samo usoda njene razorožilne spomenice. Beck je v imenu Varšave izjavil, da on nikdar ni delil z Evropo njene nezaupljivosti napram Hitlerju. Francijo v svojem govoru komaj omenja, Avstrije pa sploh ne pozna. In ta Beck bo predsednik izrednega zasedanja Zveze narodov, ki naj rešuje vprašanje avstrijske samostojnosti.

Dunaj, 6. februarja b. Zvezni kancler dr. Dollfuss odpotuje jutri ob 8 zjutraj v Budimpešto, kamor pride ob 12.40. Že v piatek ob 7 zjutraj pa se vrača nazaj na Dunaj.

on sam v bližnji bodočnosti stopil osebno v stike s sovjetskimi državljani.

O nemško-poljskem nenapadnem paktu se je Beck izrazil takole: Ko je v Nemčiji nastopila Hitlerjeva vlada, je vladalo v Evropi splošno mnenje, da se bodo razmere na poljsko-nemški meji poslabšale. Poljska vlada pa ni bila tega mnenja in se je že pri prvem neposrednem stiku z novim nemškim kanclerjem prepričala, da temu ni tako. Mi se težav nismo ustrašili, ampak smo pogumno šli sredi med nje. Ta postopek poljske vlade je tudi omogočil izboljšanje sosednjih odnošajev med obojema državama. Ko smo mi v pogumnih in jasnih besedah izpovedali svoje misli, je tudi nemška vlada storila isto. Zato ni bilo težko v tej obojestranski jasnosti sestaviti pogodbo, ki vsebuje želje obeh vlad. Tako je nastal zopet mir med obojema državama, ki sta se obvezali, da se pri razlaševanju medsebojnih sporov ne bosta posluževali nasilja.

KDE, sem navajal v svojem dokazovanju prav iste dokaze, kakor jih je sedaj poročevalec.

Za pogodbo so se zavzeli tudi nadaljnji govorniki, kakor dr. Fettich, ki je pri tem neugodno omenjal delo bivšega deželnega odbora; Šterk, ki je naglasil posebne interese šišenskega prebivalstva, češ, da ima sedaj boljše pogoje z Električno zadrugo; Kosem; dr. Klepec in dr. Bohinjec. Pomisleke obč. svetnika Šeuniga in tudi nekatere blagohotne kritike drugih govornikov sta zavračala poročevalec Rado Hribar in župan dr. Puc. Rado Hribar je pri tem še pričel naslednji predlog: »Če bo vsled sklenitve pogodbe s Česnjem elektrarno v Tacnu prišlo do likvidacije Električne zadruge za Spodnjo in Zgornjo Sisko, se obveže MOL, da bo njena mestna elektrarna dodajala vsem današnjim konsumentom električnega toka na omrežju zadruge tok še 10 let od dneva podpisane pogodbe po istih cenah, kot jih danes ručuna zadruge. — Zato pa se mora Električna zadruga za Spodnjo in Zgornjo Sisko obvezati, da bo kupnina za svoje omrežje, ki jo bo prejela od MOL, odstopila za mestno hišalnico in sirotilnico, ki jo bo MOL ustanovila v Siski.«

Predlog upravnega odbora mestne elektrarne, naj občinski svet odobri obe pogodbi z dodatnimi predlogi, je bil nato sprejet z vsemi glasovi proti Šeunigovemu.

S tem je občinski svet torej priznal, kako pravilna je bila pot, ki jo je pred 25 leti v elektrifikacijskem vprašanju prišel pod dr. Lampetom bivši deželni odbor kljub nekaterim opazkam, ki so na današnji seji padle na delo nekdanjega deželnega odbora in njegovih poznejših pravnih naslednikov.

Občinski svetnik Fettich je še stavil na župana vprašanje zaradi oblik sedanjega davčnega popisovanja, nakar je župan odgovoril, da mora občina pač opravljati sama tehnično stran tega popisovanja, medtem ko predpiše obliko finančno ravnanje.

S tem je bila občinska seja zaključena.

Bolezen dr. Bauerja

Zagreb, 6. febr. c. O zdravstvenem stanju naškole dr. Bauerja je bilo izdano sledeče poročilo: »Subjektivno in objektivno stanje stalno zadovoljivo. Temperatura 36,3—37,1. Občutljivost žolčnega mehurja minimalna.«

Nagrajeni Slovenci

Belgrad, 6. febr. AA. Z odlokom prometnega ministra se nagrade na predlog razsodišča za oeno načrtov za letalske poštnice znanke tile umetniki:

Prvo nagrado 6000 Din dobi Trpin Janez, grafik iz Ljubljane, za sliko, ki predstavlja Dubrovnik; drugo nagrado 4000 Din dobi Gorjup Rudolf, risar z Viča pri Ljubljani, za sliko, ki predstavlja cerkev na Oplenju; tretjo nagrado 2000 Din dobi Omanen Janez in Serajnik Domijan, inženjerja arhitekti iz Ljubljane, za sliko, ki predstavlja Bled; četrto nagrado 1000 Din dobi Andrejevič Kundjorle, akademski slikar, za sliko, ki predstavlja Mostar. Za 1000 Din se odkupi načrt g. Peroša Marka, profesorja iz Zagreba, ki predstavlja slap pri Jajcu. Nagradjenec se bodo načrti vrnili po pošti.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 6. febr. m. Današnja seja Narodne skupščine, za katero je v poslanskih krogih zaradi vloženih interpelacij o zlorabah pri končni izvedbi agrarne reforme v Bosni vladalo veliko zanimanje, se je pričela ob pol 10 dopoldne. Po predčitani zapisnika zadnje seje je bilo sporočeno, da predlaga finančni minister Narodni skupščini v odobrilev zakonski osnutek o odobrili računa državnih dohodkov in izdatkov za l. 1931-32. Ta zakonski načrt se je odstopil v preložen finančnemu odboru. Sporočilo se je, da finančni minister predlaga nadalje narodni skupščini poročilo o mednarodnem stabilizacijskem posojilu v zlatu po 7 odst. iz leta 1931 skupaj z zaključnim računom. Poročilo se je vzelo na znanje. K interpelacijam, ki so bile vlozene glede sarajevske aere, so govorili interpellanti.

Izjava predsednika vlade

Predsednik skupščine je dal besedo predsedniku vlade Nikoli Uzunoviću, ki je glede vloženih interpelacij izjavil, da najnost v svojem in v imenu interpelliranih ministrov sprejme. Predsednik vlade je nadalje izjavil, da je vlada takoj ukrenila vse potrebne korake, kakor hitro, je zvedela za zlorabe, da zaščiti narodne interese in pa državnemu blagobnu. Po podatkih, ki so jih resorni ministri dobili v tej zadevi, je banska uprava takoj, ko je zvedela o nepravilnostih glede izvajanja zakona o agrarni reformi, odredila preiskavo, ki se nadaljuje. Vlada pa je že 24. januarja odpisala brzojavno banu drinske banovine, od katerega je energično zahtevala nuno preiskavo ter potrebne ukrepe za zaščito državnih interesov. Istotako je oddala preiskovalna komisija dveh visokih državnih funkcionarjev, ki je doslej izvršila sledeče: 1. Vse razsode, na podlagi katerih so se izvršila izločila po § 3, je dostavila državnemu pravdnstvu, ki je že vložilo pritožbo proti tem razsodbam, katere je ban nato razveljavil. Enako je razveljavil tudi nekaj izplačil. 2. Suspendirani so bili vsi uradniki, ki so bili zaposleni pri tem delu. V njihovih stanovanjih se je izvršila preiskava in so bili nato aretirani. 3. Izvršila se je preiskava pri vseh lastnikih zemljišč, ki so dobili obveznice, kakor tudi pri osebah, ki so zarje likvidirali vse spore, izvršeni pri poslancu Kadiću, ki ga čisti poslanska imuniteta. (V dvorani se čujejo glasovi: »Naj se izroči sodišču!«) Pri preiskavi so se našli gotovi dokumenti, na temelju katerih so bile nato aretirane tudi druge osebe, ki so sodelovale pri zlorabah. 4. Vse premoženje oseb, ki jim je bila izplačana odškodnina, je zaplenil državni tožilec. 5. Obenem so se zaradi ugotovitve prave vrednosti zemljišč od strani banske uprave določili novi ocenjevalci, ki so odšli na lice mesta in izvršili ocenitev zemljišč vseh ostlih lastnikov, ki jim je bila po izrečenih razsodbah izplačana odškodnina. 6. Da bi se zaščitili državni interesi, je izdal fin. minister nalog, da se vse obveznice, s katerimi se je vršilo izplačilo posameznikom, stavijo pod prepoved.

Predsednik vlade je nadalje izjavil, da je preiskava v tej aferi zelo napredovala in upa, da bo v kratkem lahko v skupščini obširno ogovoril na vse interpelacije in bo tudi predlagal korake, ki naj se ukrenjo proti osebam, ki so zapletene v to gnusno zadevo. V kolikor pa se stvar tiče posameznikov, prosi, da se najde pot in da se ne gre predaleč, da se ne bi prejudiciralo poteka preiskave. »Kar se tiče enega tukaj omenjenega, me veseli, da prvi interpellant iz tovarišij oz. roj ni govoril o njem, ker se bo o tem lahko sodilo tedaj, ko pride za tovariša Kadića vprašanje izročitve sodišču. Do tedaj vas presim« — je izjavil predsednik — »da zaupate, da bo vlada storila vse, kar je v interesu države.

Predsednik skupščine je nato sporočil, da se je prijavil k besedi poslanec Kadić. Ker po § 41 skupščinskega poslovnika poslanec Kadić dobi lahko besedo samo v primeru če bi ga predgovornik izzval, česar pa predsednik vlade ni storil, naproša predsednik narodne poslance, da se izjavijo, če pristanejo, da dovoli besedo poslancu Kadiću. (V dvorani nastane nemir. Poslanci razbijajo po klopetih. Eni so za to, da se mu da besedo, drugi zopet proti.) Večina poslancev se je nato izrekla, da se Kadiću dovoli, da govori.

Poslanec Kadić je takoj odšel na govorniški oder. Izjavil je: »Gospodje, stojim pred vami kot vaš tovariš, narodni poslanec.« (Ob teh besedah nastane v dvorani viharan protest. Nekateri poslanci razbijajo po klopetih, drugi zopet vpiljejo: »Nisi naš tovariš!«) Kadić v največjem hrupu in vpiju izjavlja, da se prav nič ne boji za svojo poslansko imuniteto, in pravi, da je dejal banu drinske banovine, da je dobil odškodnino za svoje posestvo na podlagi pozitivnega zakona. Če pa se ugotovi, da do svoje odškodnine ni prišel na podlagi pozitivnega zakona, bo isto pravično povrniti vsako škodo, kar se tudi lahko stori. (V dvorani je nastal še večji nemir in hrup, tako da sta predsednik in tajnik mirila poslance z vsemi zvonic.

Prešli so na dnevni red: na pretres zakonskih predlogov, ki jih je predložil finančni minister. Obsežno poročilo o zakonskih osnutkih je podal poročevalec odbora večine Oton Gavrilović. Za njim je govoril poročevalec manjšine dr. Bačić, ki je izjavil, da bo s svojimi tovariši glasoval proti predloženim zakonskim osnutkom iz dveh razlogov: iz načelnega in praktičnega.

Govor finančnega ministra

Potem je govoril finančni minister dr. G'orgjević, ki je v skoraj enournem govoru tolmačil predložene zakonske osnutke, za katere pravi, da v bistvu predstavljajo jedro finančne politike, ki je pri nas že več let inavgurirana in so ti finančni zakoni in program logično nadaljevanje te politike. V zvezi s predloženimi zakonskimi osnutki se je fin. minister dotaknil tudi novega proračuna in izjavil, da je v njem znižanje izdatkov naraslo na 311 milj. Din. Vsa ta znižanja so bila izvršena v 2 in pol letih. V primeru s proračunom za l. 1931-32 predstavljajo znižanje v višini približno 4 milijard 200 milijonov Din, to je več kot 30 odst. omenjenega državnega proračuna. Velik del določb, ki jih vsebuje finančni program — tako kar'va finančni minister svoje načrte — je potrebnih in neizbežnih. Finančni minister je omenil nadalje korekturo v naši fiskalni zakonodaji, ki jo je navedel že pred letom dni. Ta korektura naj po zamisli finančnega ministra omogoči povoljnijo, pravičnejšo pa tudi moralnejšo razdelitev javnih bremen. Finančni minister se je nato podrobno bavil s predloženimi zakonskimi osnutki. Z ekspozicijem finančnega ministra je bila dopoldanska seja zaključena.

Takoj po seji skupščine je bila seja poslanskega kluba Jugoslovanske nacionalne stranke pod predsedstvom šefa stranke in predsednika ministrskega sveta Nikole Uzunovića. Na seji poslanskega kluba te stranke je predsednik vlade Nikola Uzunović med drugim izjavil, da kraljevska vlada ni nastopila v parlamentu z nobeno deklaracijo.

cijo, ker zadnja sprememba vlade nima značaja politične spremembe. To se vidi iz same sestave sedanjega kabineta. Poleg tega ostane politika v splošnih linijah ista in bo vedno taka, dokler se bodo v vladi nahajali člani Jugoslovanske nacionalne stranke. Pa ne samo to. Po mnenju Uzunovića ne bo nobena vlada, čeprav ne bo v njej Jugoslovanske nacionalne stranke, mogla voditi druge politike razen one, ki je inavgurirana z zgodovinskim manifestom. Ker sta jugoslovanska ideologija in politika popolnoma državnega in narodnega edinstva aksioma, ju ne bo in ne more spreminiti noben vladni kompromis. Predsednik vlade je apeliral na podporo kluba ter izrazil svoje prepričanje, da bodo ti važni posl. pravčasno izvršeni.

Seja narodne skupščine se je nadaljevala ob 4 popoldne. Govorili so Mohorić, Dravovič, dr. Čirić, dr. Kožulj, dr. Auer, dr. Gruber, dr. Metikoš in drugi. Poslanec Dragović, dr. Kožulj in Gruber so ostro kritizirali predložene zakonske osnutke ter izjavili v imenu svojih klubov, da bodo glasovali proti njim, ker se uvažajo nova bremena, ki bodo najbolj prizadejala in obremenila srednji sloj.

S tem je bila lista govornikov izčrpana in je zopet govoril predsednik vlade Uzunović, ki je poudaril na narodne poslance, naj sprejmejo predložene zakonske osnutke, ki so potrebni za konsolidacijo razmer v državi.

Takoj nato so prešli poslanci na glasovanje v nače'n za zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih. Pri glasovanju v nače'n je bil zakonski osnutek sprejet s 175 proti 39 glasovom, pri podrobnostih pa je glasovalo za 162, proti pa 4 narodni poslanci. Seja se je nato zaključila. Prihodnja bo jutri dopoldne.

Osebnosti

Belgrad, 6. febr. AA. Za področje apelacijskega sodišča v Ljubljani za l. 1934 je imenovana izpitna komisija za sodne izpite. V tej komisiji so predsednik: Ivan Vrančić, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani, njegov namestnik dr. Aloj Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; člani komisije so: Erik Eberl, dr. Josip Fisišinger, Josip Janša, vsi sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani, dr. Tominec, odvetnik iz Ljubljane; njihovi namestniki pa: Anton Lovolov, dr. Milko Kranjc in dr. Milko Gaber, sodniki apelacijskega sodišča v Ljubljani, ter dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani.

Za isto področje a za odvetniške izpite je imenovana sledeča komisija: predsednik: Ivan Vrančić, predsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani, njegov namestnik pa dr. Aloj Gradnik, podpredsednik apelacijskega sodišča v Ljubljani; člani: dr. Erik Eberl in dr. Josip Fisišinger, sodnika apelacijskega sodišča v Ljubljani, dr. Jure Adlešič, odvetnik v Ljubljani, dr. Rudolf Krivic, odvetnik v Ljubljani, namestniki pa dr. Milko Kranjc, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani, dr. Viljem Krejčič in dr. Albin Smole, odvetnik v Ljubljani.

Belgrad, 6. febr. m. Za pisarja 3. pol. skup. je postavljen na železniškem komisariatu obmojne policije na Jesenjakih Nikolaj Maksimović. — Premješčen je na dravsko finančno ravnanje v Ljubljani knjižničar vodja 8. pol. skup. Svetislav Pavletić. Na dravsko finančno ravnanje v Ljubljani je premješčen Viktor Kostanjevec, arhivar 8. pol. skup. — V 3. pol. skup. II. stopnje je pomaknjen dr. Josip Bavdek, sodnik upravnega sodišča v Celju.

Za člana banskega sveta dravske banovine sta postavljena za mesto Kamnik g. Zevnik Anton, notar v Kamniku, za mestno občino Višnja gora g. Javornik Anton, posestnik in lesni industrialec v Žalni.

Nova petrolejska ležišča

Rotarija, 6. febr. T. V nizozemski Novi Gvineji so odkrili nova velika petrolejska ležišča in vlada pripravlja zakon, s katerim bo omogočeno preiskati 10 milijonov hektarjev zemlje, od katerih bi en milijon hektarjev takoj začeli izkoriščati. Na teh novih ležiščih so zainteresirane vse nizozemske petrolejske družbe, v prvi vrsti Royal Dutch.

Nesreča letala

Rim, 6. febr. Iz Palerma poročajo, da je moral nemško poljsko letalo, ki ga je vodil nemški pilot Hirsbergen, pristati v bližini Palerma. Pilot je bil pri pristanku poškodovan. Nemško letalo je letelo iz Tunisa v Neapelj hkratu z angleškim potniškim letalom. Angleško letalo je po pristanku v Palerma obvestilo oblast v nesreči nemškega letala.

Angleške trdnjave

Buenos Aires, 6. febr. V južnoameriških političnih krogih je izzvala veliko pozornost vest nekega londonskega lista, da je angleška pomorska konferenca sklenila zgraditi na Falklandskem otoku močno pomorsko oporišče. To oporišče naj bi ščitilo interese Velike Britanije v južnem delu Tihega oceana za primer vojne med USA in Japonsko, ker bi namreč USA v tem primeru zaprle Panamski preliv.

Izpred sodišča za zaščito države

Belgrad 6. febr. AA. Danes je državno sodišče za zaščito države izreklo obsodbo proti italijanskim državljanoma Grubiću Mirku in Janku Josipu zaradi volunstva v korist neke tuje države. Po javni razpravi ob 22. do 25. jan. t. l. je sodišče na podlagi čl. 42. vojaškega kaz. zakona izrečilo tole obsodbo: Grubić Mirko se obsodi na doživetno roboj in trajno izgubo častnih pravic; Jankić Josip pa na 10 let roboj, na trajno izgubo častnih pravic in na izgon za zmerom iz kraljevine J. govastave po prestani kazni.

Belgrad, 6. febr. AA. Državno sodišče za zaščito države je danes izreklo razsode proti italijanskim Hristiću Ljuborcu in tovarišima. Obsodeni so Stanković-Hristić Ljuborcu na smrtno kazen in trajno izgubo častnih pravic; Grandić Dimitrije na smrtno kazen in trajno izgubo častnih pravic; Jovanović Gavrilu na smrtno kazen in trajno izgubo častnih pravic, in Dukić Cica na 20 let roboj in trajno izgubo častnih pravic. Djurića Ceno je sodišče oprostito.

Vsled posredovanja našega zunanega ministrstva je grško finančno ministrstvo razveljavilo svoj sklep, naj se potrdila jugoslovanski zborje o izvoru blaga za uvoz v Grčijo vidno pri naših bližnjih grških konzulatih.